

Vår dato
22.09.17
Saksbehandler
Gro Svennebye
Deres dato
28.06.17

Vår referanse
G5
Telefon
959 38 817
Deres referanse
17/3201

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttalelse ny fagskolelov

Kunnskapsdepartementet sendte 28.06.17 ut utkast til ny lov om fagskole på høring. Lovforslaget er en oppfølging av Meld. St. 9 (2016-2017) - Fagfolk for fremtiden - og de tiltakene som følger av meldingen. Studieforbundet AOF (heretter AOF) takker for muligheten for å komme med innspill. AOF mener at den nye loven langt på vei oppfyller intensjonene i fagskolemeldingen og at fagskolene med dette styrkes. Særlig viktig er at fagskoleutdanning får anerkjennelse som høyere yrkesfaglig utdanning og som et reelt alternativ til øvrig høyere utdanning. Fagskolene er viktig bidragsyter for å løse de store samfunnsoppgavene knyttet til omstilling i norsk arbeids- og næringsliv. Når fagskoleutdanningen defineres som en høyere yrkesfaglig utdanning på nivå over videregående opplæring, ligger også forholdet godt til rette for at fagskoleutdanningen kan bli enda bedre egnet for å tilfredsstillende behovet for livslang læring for den enkelte.

Det er fire selvstendige fagskoler innenfor Studieforbundet AOF og har til sammen ca 800 fagskolestudenter høsten 2017 i hovedsak innfor helse- og oppvekstfag. En av fagskolene innehar også landets eneste fagområdegodkjenning innenfor helse- og oppvekstfag.

Fagskolene i AOF står samlet bak den følgende høringsuttalelsen og mener at lovutkastet i all hovedsak er en positiv forbedring av gjeldende lov, og vi støtter de aller fleste endringene og presiseringene. AOF ønsker likevel å peke på noen momenter vi mener bør endres i forhold til det foreliggende utkastet til lovtekst, og vil i det følgende kommentere med henvisning til den nye fagskolelovens paragrafer:

§1 Formål

AOF mener at fagskoleloven bør ha en mer ambisiøs formålsparagraf enn i det foreliggende lovforslaget. Formålsparagrafen bør tydeliggjøres på fagskolens egenart og momenter som fagskolens tilknytning til arbeidslivet og at fagskolens kunnskapsgrunnlag er både erfarings- og utviklingsbasert er momenter AOF mener formålsparagrafen bør inneholde.

§3 Fylkeskommunalt ansvar for fagskoleutdanning

AOF ønsker fortsatt å påpeke innledningsvis at vi mener at ansvar for fagskolene bør være et statlig anliggende på lik linje med øvrig tertiær sektor.

Fylkeskommunene settes i en uheldig dobbeltrolle som både eier av fagskoler samtidig som de skal forvalte og finansiere både offentlige, private og ideelle fagskoler. Fylkeskommunenes dobbeltrolle og at denne ikke har fungert tilfredsstillende ble også påpekt av en samlet KUF-komite i Stortingets innstilling til Meld. St. 9 (2016-2017) - Fagfolk for fremtiden. Denne dobbeltrollen frykter AOF vil bli ytterligere forsterket når de nå skal overta ansvaret for all finansiering av fagskolesektoren. Det er derfor avgjørende at departementet fastsetter tydelige kriterier for måloppnåelse når de tildeler tilskudd til fylkeskommunene (senere regionene), og at et viktig kriterium må være at offentlige, private og ideelle fagskoler likebehandles i forhold til tildeling av tilskudd.

§4 Akkreditering og godkjenning av fagskoleutdanning - fagskoleutdanning av inntil tre års varighet og fagskolenes plassering i NKR

Departementet legger i sin vurdering til grunn at 3-årig fagskoleutdanning må tilfredsstillende kravene til nivå 5.2 i NKR, noe AOF mener hindrer en fremtidig vurdering av fagskoleutdanninger på et høyere nivå enn 5 i kvalifikasjonsrammeverket. AOF mener det er avgjørende for å kunne videreutvikle en fremtidsrettet fagskoleutdanning som høyere yrkesfaglig utdanning at enkelte utdanninger kan vurderes til nivå 6 i NKR dersom kompetansebehovet i arbeids- og næringslivet tilsier det. Det kan også gjelde eksisterende fagskoleutdanninger. På denne måten vil også 2-årig fagskoleutdanning kunne anses som likeverdig med 2-årig høyskoleutdanning if plasseres på samme nivå i kvalifikasjonsrammeverket. Det er arbeidslivets behov og det beskrevne læringsutbyttet som må være førende, ikke en formalistisk forhåndsbestemt kategorisering av utdanningen.

§11 Administrativ og faglig ledelse

Denne paragrafen fastslår at alle fagskoler skal ha en rektor og at det er denne styret skal tilsette. Den eksisterende fagskoleloven fastslår at fagskoler skal ha en faglig og en administrativ ledelse og at begge disse funksjonene skal ansettes av styret. Denne lovformuleringen åpner for at det er opp til styret å vurdere om dette ansvaret skal innehas av en eller to personer. Fagskolene i Norge er lite homogene og organiserer seg svært ulikt, noen har rektor som faglig-pedagogisk leder og en daglige leder som administrativ leder. AOF mener at den nye fagskoleloven bør hensynta dette ved å la det være styrets vurdering om den ønsker å skille den administrative og faglige ledelsen, men at det likevel klart må fremkomme hvilken av disse som er øverste ansvarlig og som rapporterer til styret. Det er da denne personen som skal innha de fullmakter som er beskrevet i punkt (2).

§12 Organisering

Det skilles i denne paragrafen mellom organisasjonsform for private fagskoler, jf. punkt (1), og fagskoler som kan organiseres som studieforbund, jf. punkt (2). AOF ønsker å understreke at et studieforbund er en selveiende og ideell organisasjon, og at våre fagskoler derfor er å anse som ideelle fagskoler til forskjell fra og i tillegg til de private og offentlige fagskolene.

Utkastet til ny fagskolelov understøtter med oppdelingen i §12 i punkt (1) og (2) at fagskolene som er organisert studieforbundene **ikke** er å regne som private fagskoler, og AOF mener derfor at begrepet ideelle fagskoler må benevnes gjennomgående både i lovtekst og påfølgende forskrifter på samme måte som private fagskoler omtales.

§14 Læringsmiljø - studentsamskipnad

AOF støtter forslaget om at fagskolestyrene selv må vurdere om deres studenter vil ha behov for og nytte av til knytning til en studentsamskipnad. Det bør ikke innføres noen lovpålagt plikt for fagskoler å tilknytte seg dette både av prinsipp og praktiske årsaker. En av AOFs fagskoler har for eksempel seks ulike studiesteder i fire ulike fylker, og vi ser ikke hvordan denne fagskolen skal kunne tilknytte seg en og samme studentsamskipnad og hvordan denne vil kunne styrke studentvelferden ved alle studiesteder. En tilknytning til flere ulike studentsamskipnader vil også være lite hensiktsmessig om ikke umulig.

§16 Innholdet i utdanningene – (2) studiepoeng

Stortinget har vedtatt at fagskoleutdanning skal omtales som høyere yrkesfaglig utdanning og med rett til å utstede studiepoeng. Det lå også tydelige føringer om at forholdene må legges til rette for internasjonalisering av fagskoleutdanningene, et moment som også er sentralt med tanke på dagens mobilitet i arbeidsmarkedet. En naturlig konsekvens av dette vil være at studiepoeng oppnådd i fagskole kan konverteres til ECTS på lik linje med studiepoeng oppnådd ved høyskoler og universiteter. Regjeringen foreslår å i stedet bruke ECVET. ECVET har blant annet vært vurdert av NHO, som har konkludert med at systemet er alt for komplisert ikke egnet for formålet. I tillegg er bruken av ECVET avgrenset til bruk innen enkelte bransjer i enkelt land.

Departementet skriver fagskolene ikke kan omregne studiepoengene sine til ECTS, og begrunner det med at fagskoleutdanning er ikke omfattet av Bologna-samarbeidet. Dette er ikke korrekt, da det er opp til de nasjonale myndigheter å avgjøre hvilke av landets utdanningsinstitusjoner som skal omfattes av Bologna-samarbeidet og hvilke institusjoner som skal ha rett til å tildele ECTS. ECTS brukes over hele Europa – også på EQF-5 nivå. Det gjelder bl.a. Frankrike, Nederland, Luxembourg, Storbritannia, Irland, Danmark, Sveits, Spania, Portugal, Malta, Kypros og Hellas. Disse landene er også tydelige på at denne praksisen er helt innenfor rammene som settes i Dublin-deskriptorene slik de defineres i Bologna-prosessen. I Dublin-deskriptorene presiseres det også at "Short Cycle", som i EU defineres som EQF-nivå 5, kvalifiserer for 120 ECTS. På denne bakgrunn har tretten europeiske land har valgt å inkludere utdanninger på nivå 5 i høyere utdanning, og benytter seg av et felles poengsystem for alt fra nivå 5 til 7/8 som lar seg konvertere til ECTS. Det er derfor ingen grunn til å tro at andre land i Europa vil komme med innvendinger dersom Norge velger ECTS for konvertering av studiepoeng oppnådd i fagskoler under i høyere yrkesfaglig utdanning.

AOF mener at studiepoeng oppnådd i fagskole derfor må bygge på ECTS om intensjonene i Stortingets vedtak skal oppfylles. Dette er også av sentral betydning for at vi i Norge ikke skal stå igjen med to typer studiepoeng, hvor studiepoeng oppnådd i fagskole kun vil ha verdi nasjonalt mens studiepoeng oppnådd i universiteter og høyskoler vil ha verdi på nasjonalt og internasjonalt. AOF er også bekymret for signalet det vil gi til både studenter, andre utdanningsinstitusjoner og det mottakende arbeidsliv dersom fagskoleutdanningen plasseres inni ECVET.

AOF støtter departementets forslag om at studiepoeng gis for hele utdanningsløpet for studenter som er under utdanning ved lovens ikrafttredelse og at fagskolene gis rett til å utstede

studiepoeng. Når det gjelder studenter som har avsluttet sin fagskoleutdanning før lovens ikrafttredelse, mener AOF at Kunnskapsdepartementet må utforme et rundskriv som kan legges ved tidligere studenter vitnemål som presiderer at fagskolepoeng er å forstå som studiepoeng. Dette vil være den samme ordningen som ble benyttet ved overgangen fra vekttall til studiepoeng i universitets- og høyskolesektoren og bør derfor være en tilstrekkelig ordning også for overgangen mellom fagskolepoeng og studiepoeng i fagskolesektoren.

AOF støtter derimot ikke at den lovhjemles en plikt for fagskolene å utstede nye vitnemål til alle tidligere studenter. En plikt til å få utstedt nye vitnemål vil medføre mange praktiske utfordringer i tillegg til en betydelig økonomisk og administrativ byrde for fagskolene. Det er for mange fagskoler snakk om et stort antall studenter og vitnemål tilbake til 2013 da fagskolepoengene ble innført. En innføring av plikt for fagskolene til å skrive ut alle disse vitnemålene på nytt (uavhengig av etterspørsel) mener vi vil påføre fagskolene en urimelig belastning. Dersom det likevel innførtes en plikt, mener AOF derfor at dette da eventuelt må følges av en økonomisk kompensasjon for fagskolene.

§17 Gradsbetegnelse

Betegnelsen «Fagskolekandidat» som foreslått i det nye lovutkastet oppleves ikke av AOF som en fullgod gradsbetegnelse for en avsluttet fagskoleutdanning. En kandidat oppfattes av mange som en som er på vei til noe, ikke som en avsluttet grad. En fagskoleutdanning er en selvstendig utdanning som skal kunne tas direkte i bruk etter avsluttet opplæring, og AOF mener derfor at det er viktig at gradbetegnelsen for avsluttet 2-årig fagskoleutdanning også oppfattes som en reell og anvendelig betegnelse på en avsluttet utdanning. AOF støtter derfor forslaget til Forum for Fagskoler om å benytte gradsbetegnelsen *Associate Degree* for 2-årige fagskoleutdanninger. Det er en internasjonalt brukt gradsbetegnelse og er allerede en integrert del av gradssystemet sammen med bachelor og masters degree i mange land, blant annet USA, Canada og Nederland. En internasjonalt etablert gradsbetegnelse, som allerede er en del av det gradssystemet vi benytter i Norge, vil bidra til å styrke fagskoleutdanningens anseelse i Norge. Graden vil også styrke internasjonaliseringen av fagskoleutdanningen, og man unngår å måtte oversette en norsk gradsbetegnelse som gir liten mening utenfor Norge.

For kortere studier støttes en videreføring av dagens de facto standard; Vocational Diploma som er basert på malen fra Nasjonalt Fagskoleråd som er utviklet i samarbeid med NOKUT.

Med hilsen
Studieforbundet AOF Norge

Tove Johansen
Daglig leder

Gro Svennebye
Avdelingsleder